

har for Færdsløvogne. Jeg maa tilstaae, at det er mig ikke fuldstændig bekendt, paa hvilket Punkt man for Tiden staaer med Forhandlingerne om denne Sag, men jeg har hørt, at man tidligere har været paa det Punkt at ville søge at indføre en forbedret Construction af Vogne, enten derved, at man udbetalte de Landmænd, som anskaffede slige Vogne, en mindre Præmie, eller ogsaa derved, at man anskaffede slige Vogne og søgte efterhaanden at faae dem affatte til Landmænd til en noget reduceret Pris. Jeg veed ikke, om man endnu staaer paa dette Standpunkt, eller om det er forkastet; men at Sagen selv har stor Betydning for Hæren, har jeg ingen Tvivl om, og jeg er overbevist om, at den ogsaa maa have det for Landbruget overhovedet.

S. M. Petersen: Der er kun een af to Ting at gjøre: enten maa det hele Land eller i det Mindste Størstedelen deraf forandre sine Vogne efter Hærens Construction, eller ogsaa maa Hæren rette sin Construction efter hele Landets. Jeg troer, at det sidste er det Heldigste; jeg troer ikke, det lader sig gjøre at faae Landbefolkningen i Almindelighed til at rette sine Vogne efter den Construction, som der for Diebliffet er Tanke om at anskaffe til Brug for Armeen. Jeg troer ikke, at den ærede næstsidste Taler (Holstein) har Ret, naar han siger, at den i Almindelighed ikke vil være svær, thi jo bredere den er anlagt, jo sværere maa den i det Hele taget være bygget, men altsaa maa den ogsaa have større Vægt, og det er netop denne store Vægt i og for sig, der tynger saa uhyre tilbage, naar man skal op ad en steil Bakke. Der er desuden mange andre Ting at tage Hensyn til, naar Taleren er om, at Landmanden, Bonden skal anskaffe sig en saadan svær, massiv, bredfælget og bredsporet Vogn som den, hvorefter her er Tale. Man vilde efter min Overbeviisning strax være enig om at sige, at den var altfor svær til vort Brug, at den Slags Vogne kunde man ikke bruge, og man gjør sig en Illusion, naar man voterer Penge til slige Vogne i det Haab at faae Landet i Almindelighed til at anskaffe lignende. Det er

kun derimod, jeg vilde advare. Maaſkee kan det være rigtigt for Armeen at have nogle saadanne Vogne til eget Brug; det skal jeg ikke tale om, men jeg troer, at man skal gjøre sig klart, hvad det er, man gjør, saaledes at man ikke anskaffer slige Vogne i det Haab, at lignende Vogne hovedsagelig vilde blive anskaffede over hele Landet, thi deri troer jeg, man tager mærkeligt fejl.

N. Andersen: Jeg troer dog, at det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (S. M. Petersen) noget overdrev den Bænkſelighed, som vilde være forbunden med at anskaffe Vogne af den omtalte Construction, og tillige noget underkjendte den Fordeel, der kunde være forbunden dermed. Jeg kan ganske tiltræde, hvad det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein) i saa Henseende har udtalt, og det forekommer mig, at det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds næsten forudsatte, at der med Nødvendighed maatte læsses store Læs paa store Vogne, men det er jo dog givet, at der kan læsses et lille Læs paa en stor Vogn. Der er dog en Fordeel, som de ærede Medlemmer, der have havt Ordet, ikke have omtalt, og som det dog forekommer mig væsentlig maa komme i Betragtning, naar der er Tale om at træffe Foranstaltninger til at indføre de her omtalte Vogne, og det er nemlig den, at det, der er den største Mangel ved det smalle Spor, er, at dette er uhenſigtsmæssigt for Hestenes Gang, især om Vinteren; Veien kan næsten ikke være saa god, at der jo bliver Hjulspor, især om Vinteren, og saaledes som Vognene nu ere konstruerede, er Sporet for smalt til, at Hestene kunne gaae frit imellem Hjulsporet, hvilket er meget generende for Hestene, især naar der indtræder Frostveir, og ogsaa i Tøbrud. Det Spor, som de have at gaae i, vil jo blive ganske forandret, naar Vognene blive saa vide, at Hestene kunne gaae frit imellem Hjulsporene; de ville da faae en langt bekvemmere og langt sikrere Gang, og det, troer jeg, vil være en meget betydelig Fordeel. Nu er det jo ganske vist, at, for at noget Saadant kunde skee, maatte denne Forandring være gennemgaaende over